

9

Informele Raad Algemene Zaken cohesiebeleid 6 september 2024

Informele Raad Algemene Zaken cohesiebeleid 6 september 2024

Aan de orde is het **tweeminutendebat Informele Raad Algemene Zaken cohesiebeleid 6 september 2024 (21501-08, nr. 957)**.

De voorzitter:

Aan de orde is het tweeminutendebat Informele Raad Algemene Zaken cohesiebeleid 6 september 2024 (21501-08, nr. 957). Opnieuw een hartelijk woord van welkom aan de minister, die al aan zijn tweede debat bezig is. Het is niet te filmen. Het aantal sprekers is niet enorm groot, maar de kwaliteit is wel enorm, zo zal weer blijken. Ik geef graag het woord aan de heer Paternotte van de fractie van D66, die de enige spreker is in dit tweeminutendebat. Het woord is aan hem.

De heer Paternotte (D66):

Voorzitter. Felicitaties van mijn adres aan de minister van Economische Zaken, maar omdat ik maar twee minuten heb, kom ik snel ter zake.

Voorzitter. Hongarije is al jaren bezig met het ondermijnen van de Europese rechtsstaat en de Europese veiligheid. Daar hebben wij in deze Tweede Kamer ook vaak stevig stelling tegen genomen. Maar sinds juli geeft Viktor Orbán als voorzitter van de Raad van de Europese Unie een nieuwe dimensie aan het ondermijnen van de veiligheid en de rechtsstaat. Al in week één ging hij op reis, langs Poetin, Xi en Donald Trump. Daarna stuurde hij een brief aan de Europese Commissie waarin eigenlijk direct de Russische propaganda gedeeld werd over wie de oorlog eigenlijk begon, de aantallen doden en de situatie op het slagveld. Het ging om Russische propaganda. Orbán besloot om de toestroom van Russische immigratie naar de EU en het Schengengebied makkelijker te maken. Alle zorgen van de Europese Commissie, Nederland en andere landen werden weggeslagen en er kwamen geen antwoorden op vragen. Hongarije besloot boetes voor het ontduiken van Europese regels niet eens meer te betalen. Orbán maakt zo een circus van het voorzitterschap en ondermijnt de EU op een cruciaal moment. De Europese Commissie had daar een duidelijke reactie op: geen bewindspersonen, geen Commissieleden, meer naar Boedapest voor de informele raden onder dat voorzitterschap. Een Kamermeerderheid stelde schriftelijke vragen en vroeg het kabinet dat ook te doen. Ik wil de collega's voorstellen om dat verzoek aan het kabinet te bekrachtigen.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Hongaarse premier Orbán zich sinds de start van het voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie heeft ingezet voor de Russische agenda, zorgen over Russische immigratie negeert en zich onttrekt aan het Europees recht;

overwegende dat Orbán hiermee de Europese rechtsstaat en het Europese buitenland- en veiligheidsbeleid ondermijnt;

verzoekt de regering om naar informele raden onder Hongaars voorzitterschap geen bewindspersonen meer af te vaardigen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Paternotte, Dassen, Boswijk, Teunissen en Piri.

Zij krijgt nr. 959 (21501-08).

De heer Paternotte (D66):

Voorzitter. Nu ik hier toch nog sta, wil ik even naar mijn collega Margot Vrijhoeven kijken, die voor de laatste keer in deze zaal is omdat zij de D66-fractie gaat verlaten. Ik moet zeggen dat ik al onze debatten met Mark Rutte, maar zeker ook het patat bakken in Oekraïne nooit zal vergeten. Gelukkig gaat zij nu aan het werk om de Europese Unie te versterken. Ook dat kunnen we goed gebruiken.

De voorzitter:

Heel goed. Tot zover de termijn van de Kamer. Kan de minister meteen antwoorden? Ik schors vijf minuten en dan gaan we naar hem luisteren.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

De voorzitter:

Het woord is aan de minister.

Minister Beljaarts:

Dank u wel, voorzitter. Dank ook aan het lid Paternotte voor de motie, welke ik begrijp. Ik hecht eraan om mee te geven dat ik het standpunt respecteer. Misschien had ik gehoopt dat het iets meer over het cohesiebeleid an sich zou gaan, maar ik hoor wat het lid zegt. Ik ontraad de motie op stuk nr. 959. Waarom? Zoals we eerder al in de schriftelijke beantwoording hebben aangegeven, bekijkt het kabinet de deelname aan de informele raden in Hongarije van geval tot geval. Beslissingen worden genomen op basis van de relevantie van het onderwerp, de agenda van de bijeenkomst en de Nederlandse belangen die daar eventueel mee samenhangen. In het geval van de informele Cohesieraad was noch het onderwerp noch de agenda van dien aard dat mijn aanwezigheid noodzakelijk was. Er is aanwezigheid op hoog ambtelijk niveau om de inhoud te borgen.

De heer Paternotte (D66):

Ik dien de motie hier in omdat dit de eerste raad is waar we met de minister over kunnen beraadslagen. Goed dat hij zelf niet gaat, maar dit gaat natuurlijk om het principe dat de Europese Commissie heeft besloten geen bewindspersonen af te vaardigen. Het zou mooi zijn als Nederland dat niet ondermijnt. De vraag die ik zou willen stellen aan de minister is deze. Als de Kamer deze motie nu aanneemt, gaat het kabinet dan wel de keuze maken om geen bewindspersonen meer af te vaardigen? Ik heb schriftelijke vragen gesteld: waarom gaat het kabinet tegen een Kamermeerderheid in? Toen werd gezegd dat schriftelijke vragen geen uiting zijn van een Kamermeerderheid. Dat snap ik. Een motie is dat natuurlijk wel, dus zal die motie worden uitgevoerd als ze wordt aangenomen?

Minister Beljaarts:

Ik vind het moeilijk om daarop vooruit te lopen, omdat het in het kabinet besproken is en daar niet een beleid is gemaakt dat er geen aanwezigheid is. De Europese Commissie gaat daar zelf niet met commissarissen heen. Die heeft niks gezegd over de landelijke bevoegdheid om daar wel of niet naartoe te gaan. Als de motie wordt aangenomen, wil ik daar op dat moment uiteraard op terugkomen namens het kabinet, maar ik wil er liever niet op vooruitlopen. Het is nu namelijk staand beleid dat per geval gekeken wordt of de aanwezigheid van een bewindspersoon nuttig of noodzakelijk is.

De heer Paternotte (D66):

De heer Van Weel, de minister van Justitie, was naar de Justitieraad in Budapest. Polen was er niet. Frankrijk was er niet. Duitsland was er niet. Spanje was er niet. Nederland was het grootste land dat daar een afvaardiging naartoe had gestuurd. Wat voor signaal denkt de minister dat het geeft als de Europese Commissie zegt "ga er nou niet heen", oftewel "help Orbán niet om dat voorzitterschap extra allure te geven", en Nederland dan het grootste land is dat daar op ministerieel niveau een afvaardiging naartoe stuurt? Welk signaal denkt hij dat dat afgeeft aan de Hongaarse regering?

Minister Beljaarts:

Minister Van Weel heeft het signaal afgegeven namens het Nederlandse kabinet dat het belangrijk is om oog te hebben voor de rule of law. Dat is in een gesprek duidelijk aan de orde gekomen. Minister Van Weel heeft een afweging gemaakt over de inhoud, de agenda en de noodzaak om daar te zijn. Het is staand kabinetsbeleid dat per geval gekeken wordt naar de noodzaak om daar aanwezig te zijn. Als ik me niet vergis, heeft de Europese Commissie niet opgeroepen om geen bewindspersonen naar de informele raden te sturen, maar wel aangegeven dat er geen commissarissen heen zullen gaan.

De voorzitter:
Afrondend.

De heer Paternotte (D66):

Zeker. De heer Borrell, die zelf het voorzitterschap van een deel van die raden bekleedt, heeft alles wat maar kon naar Brussel gehaald. Volgens mij heeft hij daarmee glashelder gemaakt dat Europa niet accepteert dat het voorzitterschap

ondermijnd wordt. Ik zou dus als laatste willen vragen: wat gaat het kabinet doen om deze ondermijning van het voorzitterschap, via het verspreiden van Russische propaganda en de immigratie van Russische arbeidsmigranten zonder dezelfde veiligheidschecks, aan te pakken?

Minister Beljaarts:

Met respect voor uw zienswijze, vrees ik toch dat ik moet blijven bij het standpunt van het kabinet dat er per keer gekeken wordt of het noodzakelijk is. U kunt er in die zin gerust op zijn dat momenten zoals het bezoek van minister Van Weel aan Budapest, aangegrepen worden om het discomfort, als dat er al is, over te brengen. Het is geen staand beleid om kabinetsbreed helemaal niet te gaan of juist allemaal wel te gaan. Dat wordt echt per geval bekeken. Maar ik hoor de zorgen die u uit en die neem ik uiteraard serieus.

De voorzitter:

Tot zover dit debat. Dank aan de minister.

De beraadslaging wordt gesloten.

De voorzitter:

Morgen stemmen wij over de motie. Tot zover.

De vergadering wordt van 16.29 uur tot 18.48 uur geschorst.